

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1357
Warszawa, 23 lutego 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Grzegorza Długiego.

(-) Adam Andruszkiewicz; (-) Wojciech Bakun; (-) Magdalena Błęńska; (-) Elżbieta Borowska; (-) Józef Brynkus; (-) Barbara Chrobak; (-) Sylwester Chruszcz; (-) Grzegorz Długi; (-) Paweł Grabowski; (-) Jerzy Jachnik; (-) Tomasz Jaskóła; (-) Norbert Kaczmarczyk; (-) Andrzej Kobylarz; (-) Jerzy Kozłowski; (-) Jakub Kulesza; (-) Andrzej Maciejewski; (-) Stefan Romecki; (-) Agnieszka Ścigaj; (-) Jacek Wilk.

USTAWA
z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych

Art. 1.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 114 z późn. zm.). art. 3 pkt 1) a) otrzymuje brzmienie:

Art. 3. *„Ilekoć w ustawie jest mowa o:*

- 1) dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:*
- a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach ogólnych na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – z wyłączeniem przychodu uzyskanego w wyniku umorzenia przez organ publiczny lub spółdzielnię, zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego lub w wyniku umorzenia zadłużenia za dostawę mediów”.*

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa ma na celu umożliwienie rzeczywistej pomocy rodzinom w trudnej sytuacji materialnej, podejmującym działania zmierzające do uniknięcia eksmisji i stabilizacji sytuacji życiowej, a które wobec treści obowiązujących przepisów, mogą w takim przypadku utracić prawo do świadczeń rodzinnych.

W dotychczas obowiązującej regulacji prawnej, zgodnie z treścią art. 3 pkt 1) a) *Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych* (Dz.U.2015.114 j.t. z późn. zm.) w związku z art. 11 ust. 1, w art. 10 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 20 ust. 1 *Ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych* (Dz.U.2012.361 j.t. z późn. zm.), umorzenie najemcy/lokatorowi zaległości w opłatach za korzystanie z lokalu mieszkalnego lub dostawę mediów, stanowi dla niego przysporzenie skutkujące powstaniem opodatowanego przychodu.

Istotnym jest, że umorzona kwota zaległości czynszowej nie stanowi realnego dochodu i w żaden sposób nie poprawia trudnej sytuacji finansowej rodziny. Bieżące dochody osoby, której umorzono dług czynszowy, nadal pozostają takie same. Jednakże z powodu wliczenia do dochodu rodziny kwoty umorzenia, w razie przekroczenia kryterium dochodowego, rodzina traci prawo do zasiłku rodzinnego wraz z ewentualnymi dodatkami do zasiłku. Powoduje to znaczne pogorszenie się statusu materialnego rodziny.

Zaległości najemców/lokatorów w opłatach na korzystanie z lokalu mieszkalnego (np. na podstawie umowy najmu, użyczenia, umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu etc)), spowodowane są najczęściej okolicznościami obiektywnymi, gdy sytuacja życiowa jest na tyle trudna, że dokonywanie regularnych opłat za lokal staje się niemożliwe.

Sytuacja taka nierzadko jest następstwem utraty zatrudnienia, niepełnosprawności, choroby czy śmierci głównego żywiciela rodziny, który zapewniał środki na terminowe uiszczanie opłat mieszkaniowych.

Umorzenie najemcy/lokatorowi zaległości w opłatach z lokal daje mu przede wszystkim szansę na uniknięcie eksmisji. W ocenie autorów projektu z dobrodziejstwa umorzenia zadłużenia czynszowego korzystają najczęściej najemcy lokali komunalnych.

Procedura związana z dokonaniem umorzenia zadłużenia przez gminę jest szczegółowo uregulowana przepisami prawa miejscowego, a decyzja o umorzeniu poprzedzona jest wnikliwą analizą sytuacji wnioskodawcy.

Należy zaznaczyć, że gminy nie mają obowiązku dokonywania umorzenia zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego. Jako właściciela nieruchomości lokalowych, gminę łączy z najemcą stosunek cywilnoprawny umożliwiający dochodzenie zaległych roszczeń. Poszczególne samorządy, w drodze uchwał organów stanowiących decydują się na ustalenie ogólnych zasad, na których podstawie będą podejmowane czynności mające na celu oddłużanie najemców lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu komunalnego.

Podstawowym warunkiem umorzenia zaległości czynszowej jest złożenie stosownego wniosku. Warunkiem pozytywnego rozpatrzenia wniosku jest przedstawienie wielu

zaświadczeń potwierdzających trudną sytuację materialną, która wpływa na całkowity brak zdolności uregulowania zaległości czynszowych. Wymagane jest np.:

- 1) Zaświadczenie o wysokości dochodów;
- 2) Zaświadczenie o uprawnieniach do zasiłków związanych z brakiem pracy;
- 3) Zaświadczenie o wysokości przysługujących zasiłków rodzinnych, a także pielęgnacyjnych;
- 4) Zaświadczenie o wysokości zasiłków wyrównawczych z właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej.

W/w wymogi nie stanowią zamkniętego katalogu i w zależności od postanowień zawartych w uchwałach rad gmin, mogą być rozszerzane bądź zawężane. Praktyką jednostek samorządowych jest enumeratywne wyliczenie przesłanek niezbędnych do umorzenia zaległości czynszowych. Kluczową rolę odgrywa wywiad środowiskowy, gdyż udzielanie pomocy ze środków publicznych jest objęte kontrolą.

Dlatego też, umorzenie zaległości czynszowej postrzegać należy jako szansę na poprawę sytuacji życiowej osób, które pozytywnie przejdą opisaną wyżej procedurę. W praktyce jest niemożliwe, by umorzenie długu mogło mieć miejsce w przypadku, gdy najemca jest osobą na tyle wypłacalną, że mógłby w rozsądnym terminie (nawet ratalnie) spłacić dług bez uszczerbku utrzymania siebie i rodziny.

Podkreślić należy, że przy ustalaniu kryteriów dochodowych dla korzystania ze świadczeń rodzinnych, *Ustawa o świadczeniach rodzinnych* w zupełności nie przywidyuje weryfikacji wydatków rodziny – czy rodzina dokonuje bieżących opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego, za dostawę mediów etc, ani też ile wydatki te wynoszą. Oznacza to na przykład, że rodzina która posiada dług czynszowy i nie dokonuje bieżących opłat za lokal, która nie korzystała z umorzenia czynszowego i nie przekracza kryterium dochodowego, określonego ustawą – będzie mogła korzystać ze świadczeń rodzinnych tak samo jak rodzina, która nie przekroczyła kryterium dochodowego, a na bieżąco uiszcza opłaty za lokal i nie posiada długu czynszowego. Przyznanie świadczeń rodzinnych jest bowiem całkowicie niezależne od tego, czy dana rodzina opłaca rachunki za czynsz, media etc.

Wyłączenie z dochodu rodziny przysporzeń majątkowych z tytułu umorzonych należności czynszowych, nie spowoduje zatem nierównego traktowania osób ubiegających się o przyznanie świadczeń rodzinnych - skoro *Ustawa o świadczeniach rodzinnych* nie uzależnia przyznania świadczeń od regulowania opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego czy dostawę mediów.

Natomiast skutek obowiązujących obecnie rozwiązań prawnych lokator, który w obawie przed eksmisją złożył wniosek o dokonanie umorzenia zaległości czynszowych, zdecydował się przebrnąć przez niełatwy etap weryfikacji takiego wniosku i w rezultacie skorzystał z umorzenia, w końcowym rozrachunku pozbawiony zostaje świadczeń niezbędnie potrzebnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb rodziny. Osoba, której umorzono zadłużenie, nie przestaje bowiem należeć do kręgu osób najuboższych, a skoro „umorzenie”, jak też „świadczenia rodzinne” są formą pomocy w przezwyciężeniu trudnej sytuacji materialnej, to aby ta pomoc mogła być skuteczna, nie można w takim przypadku zostać pozbawionym którejkolwiek z nich.

Projekt ustawy wywołuje pozytywne skutki społeczne, przeciwdziała ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, nie powoduje żadnego obciążenia finansowego dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

Przedmiot projektu nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 27 lutego 2017 r.

BAS-WAPEiM-337/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Grzegorz Długi)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, ze zmianami; dalej: ustawa). Zmiana dotyczy definicji legalnej dochodu. Zgodnie z projektem do dochodu, którego wysokość jest kryterium ustalania prawa do zasiłku, nie byłby wliczany przychód uzyskany w wyniku umorzenia przez organ publiczny lub spółdzielnię zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego lub w wyniku umorzenia zadłużenia za dostawę mediów.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

W prawie Unii Europejskiej w dziedzinie świadczeń rodzinnych należy wskazać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.4.2004 r., str. 1, ze zmianami; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 5, t. 5, str. 72) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie

koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009 r., str. 1, ze zmianami). Rozporządzenia nie regulują zagadnienia będącego przedmiotem proponowanej zmiany ustawy.

Kwestia, o której mowa w projekcie ustawy, nie jest przedmiotem regulacji prawa UE.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Warszawa, 27 lutego 2017 r.

BAS-WAPEiM-338/17

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Grzegorz Długi) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy przewiduje zmianę art. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, ze zmianami; dalej: ustawa). Zmiana dotyczy definicji legalnej dochodu. Zgodnie z projektem do dochodu, którego wysokość jest kryterium ustalania prawa do zasiłku, nie byłby wliczany przychód uzyskany w wyniku umorzenia przez organ publiczny lub spółdzielnię zadłużenia z tytułu zaległych opłat za korzystanie z lokalu mieszkalnego lub w wyniku umorzenia zadłużenia za dostawę mediów. Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 8 marca 2017 r.

Cena 0,39 zł + 23% VAT

